

PB-PP1B-00000
BELGIE(N)-BELGIQUE

NOTIZIE 100

TWEEDE KWARTAAL 2018

ANFITEATRO

www.anfiteatro.be

Voorzitter

Romain Van Hautekerke

0476 934214

voorzitter@anfiteatro.be

Secretariaat

Karin Tavernier

03 7779643

secretariaat@anfiteatro.be

Penningmeester

Karel Van Landeghem

03 7768642

penningmeester@anfiteatro.be

Bestuursleden

bestuur@anfiteatro.be

webmaster@anfiteatro.be

André De Haeck 03 7768514

andredh@skynet.be

Willy De Lange 03 7771941

willy.de.lange@telenet.be

Gijs den Dubbelden 09/348.39.70

dendubb.witlox@skynet.be

Modest Figeys 03/7755591

modest.figeys@hotmail.com

webmaster@anfiteatro.be

Geert en Marc Lehembre-Jottier 03 7668067

geert.jottier@skynet.be

marc.lehembre@skynet.be

Brigitte Van Kogelenberg 03 7778345

bvankogelenberg@gmail.com

Chris en Marc Van Meerssche-Jonkers 03 776 59 68

m.vanmeerssche@telenet.be

Kris Werts 0475 233 280

kris.werts@skynet.be

Danielle en Achille Ziccardi-Van Gael 03 440 61 61

ziccardi@telenet.be

NOTIZIE

Gratis toegestuurd aan de leden.

Lid worden kost slechts 10 EUR voor één jaar.

Een volgend lid uit hetzelfde gezin betaalt 4 EUR

Nieuwe leden kunnen hun lidgeld

storten op rekening van Anfiteatro :

conto 413-9188521-59

IBAN : BE84 4139 1885 2159

BIC : KREDBEBB

REDACTIE

Anne-Marie Neckebroeck

Karin Tavernier

Romain Van Hautekerke

Brigitte Van Kogelenberg

Achille Ziccardi

Linda Crivits

Opmaak: B. Van Kogelenberg

JUNI 2018

DRIEMAANDELIJKS TIJDSCHRIFT

AFGIFTEKANTOOR SINT NIKLAAS 1

ERKENNING P303621

IN PRIMO PIANO

Fine maggio... Op een tropische ochtend.
Numero cento... En of we daarna nog zouden verder doen?...

In elk geval ligt hier de honderdste Notizie voor jullie met azuurblauwe kaft.

Notizie werd later dan Anfiteatro boven de doopvont gehouden. Zo'n 25 jaar geleden. Voor wie er niet van 't begin bij was: Anfiteatro startte in juni 1990. Revolutionair was het voor het verenigingsleven: een tijdschrift dat gekopiëerd werd en niet gestencild. Jongere lezers moeten maar eens zoeken op Wikipedia hoe dat stencillen precies verliep. Ik zat van bij 't begin in 't redactieteam. En als de dozen met de kopies van bij de drukker kwamen, hebben we heel wat uurtjes rond de tafel van de familie Van Bel gelopen om 'Notizie' samen te rapen...

In 't begin werden de illustraties gewoon geplakt op het origineel... Werd er getypt rond de illustraties... en gelukkig was René Van Bel een van de eersten die 'handig' was met de computer.

Tot 'nonkel' Jef Deyaert..., de oom van Herman en Marleen Cole, maar snel "nonkel Jef" voor ieder van ons, zich ging bemoeien met de lay-out... en we een hele mooie Notizie kregen, met pareltjes van illustraties. Was er geen foto, dan zorgde hij wel voor een zelfgetekende illustratie. Hoe dikwijls zijn we niet naar de Zandberg in het Zeeuwse Grauw gereden... en zelfs nog naar Wachtebeke waar hij zijn laatste maanden doorbracht, om alles nog eens te bekijken voor de laatste versie uit de printer rolde. Eind 2012 was het de beurt aan Brigitte Van Kogelenberg om haar lay-outkunsten boven te halen. En gelukkig zijn er ook Anne-Marie Neckebroeck en Achille Ziccardi die alles voor publicatie grondig bekijken en hier en daar wat rechtzetten. Bij de enquête in 2017 kreeg Notizie op papier hoge scores. Je kan natuurlijk ook online lezen via www.anfiteatro.be

De grote meerderheid van onze lezers heeft positief gereageerd op de GDPR-boodschap en zich terug ingeschreven voor onze *Notizie via mail*. Zo blijf je op de hoogte van de laatste nieuwtjes, de geplande activiteiten – soms last minute.

Ontvang je *Notizie via mail* niet meer: je kan nog altijd herinschrijven via de website, maar vergeet zeker de privacyverklaring niet in te vullen...

Of er nog een volgende Notizie met blauwe kaft in

IN PRIMO PIANO

jullie brievenbus valt, zal ook van jullie afhangen! Bedankt alvast aan iedereen die zijn of haar bijdrage leverde voor dit nummer! We hebben er trouwens een correspondent uit Italië bij! De zus van ons redactien bestuurslid Achille. GRAZIE a tutti!

Artikels voor Notizie blijven welkom: secretariaat@anfiteatro.be

Notizie blijven ontvangen? Zorg dan dat je het lidgeld voor 2018-2019 stort op het welbekende rekeningnummer. Voorlopig nog hetzelfde bedrag!

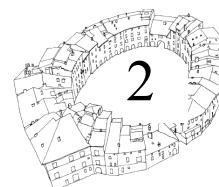
En nu ga ik verder met koffers pakken, om een paar dagen later dan eerst gepland, toch naar Il Bel Paese te vertrekken.

Buone ferie! Buona estate!

Karin Tavernier

INHOUD

In primo piano	p. 1
Che cosa faremo?	3
Che cos' abbiamo fatto?	
. Il rovescio delle nuvole -De achterkant van de wolken: Toscaans-Vlaams literair moment	4
. Remigio Cantagallina in Brussel	7
. De brieven van Rubens	10
Fotowedstrijd Anfiteatro 2018	11
Viaggiare	
. La donna è mobile MMXVII	12
. La laguna nord di Venezia	13
. Stappen, rijden en varen langsheen de Amalfikust in de lente	16
. Vakantie naar Italië: enkele tips	20
Italiaanse sprokkel: Belgische Blauwe Locali storici	23
. Caffè dei Costanti - Arezzo	25
Da leggere	
. Kandidaten Europese literatuurprijs	26
De geur van vrijheid - Giuseppe Catozzella, De galerijflat - Francesco Recami	
Culinair	
. Recept: CAPONATA	29
Stampa	
. Andante con brio': tour 'musicale' di Lucca per turisti e lucchesi	31
. Palermo Capitale Italiana della Cultura	34

CHE COSA FAREMO

Zoals steeds blijft Anfiteatro zijn leden tal van activiteiten aanbieden.

Dit jaar staat zoals jullie allicht weten in het teken van de **dichter Anton van Wilderode**.

Maar niet alleen onze Vlaamse dichter staat dit jaar in de belangstelling. Na een hopelijk deugddoende vakantie herdenken we in de loop van de maand augustus "**De Grote Oorlog**". Een daguitstap naar Gent, Houthulst, Ieper...een dag waarop we even kunnen stilstaan bij de offers die de generatie vóór ons heeft gebracht.

Op **12 oktober** is het dan tijd om naar jaarlijkse traditie het boekjaar af te sluiten met een vrolijke noot. Onze **Buttachicchi** is steeds, tijdens een gezellig etentje, een vrolijke ontmoeting tussen vrienden. Dus ook dit jaar hopen wij op jullie talrijke aanwezigheid.

Nog in oktober hopen we jullie een lezing te kunnen aanbieden door **Piet Lombaerde** over de barokperiode in Antwerpen.

De herdenkingen rondom WO1 worden op 9 november afgesloten met een **optreden van het Anfiteatro-koor 'La Piazzetta'** waarbij volklie-deren, ontstaan in de loopgraven, worden afgewisseld met poëzie van Ungaretti. Een avond verzorgd door La Piazzetta en Herman Cole.

Vooraleer ons dan te richten op de eindejaarsactiviteiten plannen we nog in het verlengde van de Lezing door P.Lombaerde, een **wandeling doorheen Antwerpen in de voetsporen van Rubens en zijn tijdgenoten**.

Meer details worden jullie nog meegedeeld in onze nieuwsbrief en Notizie. Hopelijk kijken velen van jullie alvast hier naar uit.

Werken verder mee : Theo Baeke, Herman Cole, Modest Figeys, Leen Huet, Anne-Marie Neckebroeck, Daniëlle Van Gael, Jaak Vertonghen, Achille Ziccardi, Ornella Neri Ziccardi (onze correspondentie in Italië).

CHE COS' ABBIAMO FATTO?

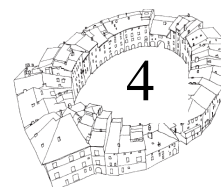
ROVESCIO DELLE NUVOLE DE ACHTERKANT VAN DE WOLKEN

**Toscaans-Vlaams literair moment
op de vooravond van de Dag van Europa,**
in de SOB van Sint-Niklaas, zusterstad van Lucca

Dinsdag 8 mei 2018. Er was een flinke opkomst voor de opening in Sint-Niklaas van de fototentoonstelling 'De Achterkant van de Wolken - Il Rovescio delle Nuvole' van Nico Cerri uit Capannori/Lucca, die zijn inspiratie haalde uit teksten van de Vlaamse dichter Anton van Wilderode (1918-1998). Aan de grondslag van die tentoonstelling lag de ontmoeting van Herman Cole uit Sint-Niklaas -sinds vier jaar ereburger van Lucca- met Demetrio Brandi, directeur van het Festival *LuccAutori*. (In 2003 kwam Demetrio Brandi voor het eerst naar Vlaanderen om via Anfiteatro aandacht te vragen voor zijn festival en voor zijn *Racconti nella rete*.) In de lente van 2017 suggereerden Cole en Brandi aan fotograaf Cerri de streek van de dichter te bezoeken, een eeuw na zijn geboorte, twintig jaar na zijn overlijden. Het enthousiasme van de fotograaf kreeg een boost toen hij in de bibliotheek van het seminarie van Lucca het Nederlands-Italiaanse boekwerkje '*Het land van Amen - Terra dell'Amen*' ontdekte, uitgebracht in de jaren 1980; hij werd getroffen door de weemoedige teneur van de teksten, door de gehechtheid van de dichter aan zijn geboortestreek, door de rijke beelden.

Na zijn terugkeer uit Vlaanderen presenteerde Nico

CHE COS' ABBIAMO FATTO?

Cerri zijn 'fotografische notities uit het land van Van Wilderode' in september-oktober jl. in het raam van het festival [LuccAutori](#). En die werden enthousiast onthaald. Bij die gelegenheid was ook mevrouw Hildegard Coupé aanwezig, de dochter van de tweelingbroer van de dichter; zij bracht in Villa Bottini een bloemlezing van poëtische teksten van haar oom.

In Sint-Niklaas las Hildegard Coupé -na het welkomstwoord van cultuurbeleidscoördinator en afdelingshoofd cultuur Rik Van Daele- het ontroerende 'Het Echtpaar', waarvoor de auteur werd geïnspireerd door een prachtige Etruskische sarcofaag in de Villa Giulia te Rome. Meteen erna bracht Herman Cole de Italiaanse vertaling 'Gli Sposi' ten gehore. Daarna richtte Nico Cerri een dankwoord tot de verschillende mensen en instanties die hebben bijgedragen tot de realisatie van zijn project en sprak zijn tevredenheid uit dat hij in dit Europese initiatief mag meedraaien. Cultuurschepen mevrouw Annemie Charlier bekeek nog even de waaier activiteiten die in het herdenkingsjaar van de dichter gepland staan en nodigde het publiek vervolgens uit om aan de hand van Nico Cerri's foto's een wandeling door het land van Anton van Wilderode te maken.

De tentoonstelling in de bibliotheek van Sint Niklaas loopt tot 17 juni; van 25 juni tot en met 14 juli 2018 zal ze kunnen worden bekeken in de bibliotheek van Moerbeke, waar Van Wilderode in 1918 het levenslicht zag.

CHE COS' ABBIAMO FATTO?

Villa Giulia a Roma Gli Sposi

Testo neerlandese Anton van Wilderode

Traduzione italiana di Luisa van Wassenaer-Crocini

Stringono forse le sue mani uccelli e gioie
o piccole patère in vetro trasparente
e la destra di lui un monile di bella giada verde?

La lunga estate che fu la loro vita
sui loro volti intatti ha fissato il sorriso
sbocciato sopra un letto all'aperto, fatto d'erba.

Le porge forse lui il pettine per la sua chioma
e gli dà lei l'anello d'agata di nozze
con riflessi sulle pareti della stanza?

Giacciono in stato di felicità ritrosa
e d'evidente godimento avvolti ancora
nelle vesti di quand'erano in vita.

Ripete forse lei con le agili mani
momenti di felicità e resta intanto il braccio
dello sposo intorno al collo della sposa, vicino e caldo?

Insieme a bordo fanno vela assieme
per approdare su sponda più lontana
per secoli di sonno e per salvezza da non perder più mai.

Uitgezonden door streektelevisie TV OOST www.tvoost.be/nieuws/priester-dichter-anton-van-wilderode-geerd-met-tentoonstelling-59467

Ook op Stadstelevisie. Ga naar www.sint-niklaas.be en klik rechts op **Stadstelevisie** ... <https://vimeo.com/268748861>

CHE COS' ABBIAMO FATTO?

REMIGIO CANTAGALLINA IN BRUSSEL

In 2017 organiseerde de stad Brussel een tentoonstelling met tekeningen van Remigio Cantagallina (1575- 1656) in het Museum van Schone Kunsten.

Meer details over deze kunstenaar vindt u de aansluitende biografie.

Naar aanleiding van deze tentoonstelling werd er een wandelgids uitgegeven door het Brussels hoofdstedelijk gewest.

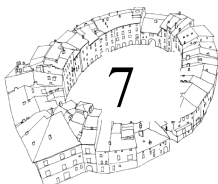
Deze wandelgids vertrekt op het St-Gillisvooplein (deelgemeente St- Gillis) en eindigt aan de Kruidtuin. Een werkgroep van Anfiteatro vertrok reeds in februari om het wandeltraject te verkennen.

Op 5 mei hebben we dan met een klein, maar erg geïnteresseerd gezelschap de wandeling overgedaan. Het was wel de verdienste van Daniëlle om deze wandeling grondig voor te bereiden:

-het samenstellen van een brochure, achtergrondinformatie, catering enz.

-afspraak in Brussel-Zuid en dan met de metro naar St-Gillis (*Saint-Gilles in het Brussels* maar Obbrussel genoemd in de 16de eeuw).

In brasserie Verschuieren werd bij een koffie de eerste briefing gehouden. Na een bezoek aan de neogotische kerk (St.-Gillis of St. Egidius, steeds afge-

CHE COS' ABBIAMO FATTO?

beeld met een hert), dalen we af door de Waterloo-sesteenweg naar de indrukwekkende Hallepoort. Deze stadspoort is één van de weinige overblijfsels van de 2de stadswal van de 14de eeuw. De wandeling loopt verder door de Marollen (naam die afkomstig is van een voormalig klooster Maricollen) waar een leprozerij uit de 14de eeuw vandaag verder bestaat in het huidige St Pietersziekenhuis. Via de vroegere Galgenberg, waar nu het huidige justitiepaleis staat, bereiken we de Wolstraat waar zich destijds het stadspaleis van hertog de Bournonville bevond. Via verschillende weetjes en Italiaanse verwijzingen en connecties belanden we op de Zavel (via het Egmontpaleis, het conservatorium en niet te vergeten de Zavelkerk die bol staat van Italiaanse referenties). In een Siciliaans restaurant (*maison Sensi*, Regentschapsstraat 13) hebben we van een smakvolle lunch genoten met het nodige gegiste wit en rode druivensap. Na de lunch stond het iedereen vrij zijn of haar weg verder te zetten. Een Italië-waardige zon scheen boven Brussel en het aanbod van tentoonstellingen, galerijen, winkels en terrasjes was dermate dat werkelijk elk wat wils kon vinden. Het centraal station was dan ook vlak bij om na deze gevulde dag naar het Waasland terug te keren.

Wie meer wil weten over Cantagallina en de stadswandeling:

- * www.erfgoed.brussels
- * www.coudenberg.brussels
- * www.kmkg-mrah.be
- * www.fine-arts-museum.be
- * amis.eglise.notredame.sablon@gmail.com
- * hallepoort@kmkg.be
- * www.maisonsensi.eu

Romano

Biografie

Remigio Cantagallina werd in 1575 geboren in Borgo San Sepolcro, een Toscaans stadje in de Tibervallei. Zijn familie behoorde tot de provinciale kleine adel en was relatief welgesteld. Hij had twee broers, de ene was architect, de andere ingenieur. Vanaf 1602 was hij ingeschreven aan de *Accademia delle Arti del Disegno* van Firenze. In deze befaamde academie werden schilders, architecten en beeldhouwers opgeleid. Toscane was in die tijd een vooraanstaand artistiek centrum dankzij grote families die als mecenas buitenlandse kunstenaars aantrokken en Romeinse, Venetiaanse en Vlaamse kunst kochten. Het was in deze context dat Remigio zijn opleiding begon. Geïnspireerd door Vlaamse kunstenaars die in Italië werkten - onder andere Paul Bril - begon hij zijn carrière als schilder en etser en legde zich toe op Bijbelse personages of taferelen. Zijn eerste gedocumenteerde werken zijn gravures van landschappen en dateren van 1603.

In 1612-1613 maakte Cantagallina een reis door de Spaanse Nederlanden die hem onder meer naar Brussel bracht. Tijdens deze reis maakte hij in zijn schetsboek tekeningen 'naer het leven'. Begin 1614 was hij terug in Italië, waar hij aan het hof van de Medici als meestertekenaar werd aangesteld, een betrekking die hem een comfortabel inkomen verzekerde. Zijn reis door de Nederlanden liet een blijvende indruk na op de kunstenaar en reiziger die zich voortaan hoofdzakelijk wijdde aan het weergeven van landschappen en bekendheid verwierf met panoramische stadsgezichten.

De brieven van Rubens.

Op 24 april sprak Leen Huet over 'De brieven van Rubens' in Sint Nikolaas, op uitnodiging van Anfiteatro.

Een dertigtal aanwezigen genoten van een zeer interessante uiteenzetting.

Rubens kwam uit de lezing naar voor als een bijzonder man met talenten op vele gebieden.

Met enkele treffende beelden maakte mevr. Leen Huet duidelijk hoe Rubens zijn kennis van klassieke kunst gebruikte in zijn schilderkunst; en hoe hij aan de klassieke uitbeelding van het ideale lichaam vlees en bloed wist toe te voegen, en zo het klassieke voorbeeld kon overstijgen.

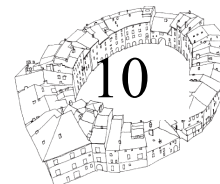
Dat Rubens, pas terug uit Italië, assistentie verleende bij het ontwerp van de Jezuietenkerk in Antwerpen was minder gekend. Mevr. Huet sprak ook over Rubens' boek 'Palazzi di Genova'. Duidelijke werd dat Rubens een kenner was van de meest recente architectuur uit zijn tijd. De weerslag hiervan kan men zien in zijn woning aan de Wapper. De Anfiteatro leden (Amici della cultura Italiana) waren ook aangenaam verrast want Rubens beheerste niet alleen het Latijn maar correspondeerde ook vlot in het Italiaans. Mevr. Huet las ons enkele treffende passages voor.

Dat de lezing geboeid had bleek uit de vele vragen die daarna door het publiek gesteld werden.

Ook op de receptie achteraf kregen we vele enthousiaste reacties.

Modest Figeys

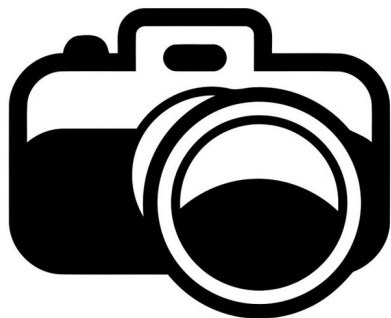
Leen Huet zelf stuurde ons achteraf nog een mailtje met o.a. dit: Niet te vergeten: ik vond het een fijne avond onder mensen met dezelfde liefde voor Italië. Dankzij een van uw Italiaanse leden weet ik nu eindelijk ook hoe ik de naam van mijn held markies Spinola moet uitspreken, namelijk precies zoals ik hoopte, met accent op de eerste lettergreep.

Doe mee aan de ANFITEATRO FOTOWEDSTRIJD 2018

en stuur maximum **3 foto's** naar webmaster@anfiteatro.be vóór **31 oktober 2018**. Geef je foto een titel en vermeld de categorie: mensen, cultuur of natuur. Alle ingezonden foto's die voldoen aan de spelregels komen op de website, de naamvermelding blijft verborgen tot de jury de winnaars bekend maakt.

We kiezen ook dit jaar voor een onafhankelijke externe jury. De winnaars ontvangen een vergroting van de be kroonde foto. Deze prijzen worden begin 2018 uitgereikt.

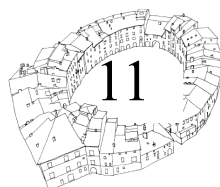
Spelregels:

De foto's moeten genomen zijn in 2018, in Italië. Iedereen mag maximum 3 foto's inzenden. De minimale grootte van de foto's die ingezonden worden is 2 MB. Teksten (en dus ook geen namen) in foto's, en passepartouts of kaders zijn niet toegestaan.

Bij het doorsturen van de foto moet elke inzender volgende gegevens vermelden:

- . Naam en voornaam van de fotograaf
- . Datum en plaats waar de foto genomen is
- . De categorie: mensen, cultuur of natuur.

De winnaars krijgen persoonlijk bericht. Anfiteatro en NON SOLO (www.nonsolo.be) krijgen toestemming de foto's te gebruiken in publicaties, **mits vermelding van de naam van de fotograaf**.

La donna è mobile MMXVII

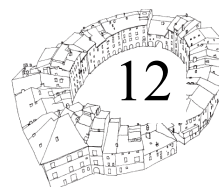

"Sign our petition, please" nodigde een Romeinse *smiley-ragazzo* me uit toen onze groep aan de thermen van Diocletianus aankwam. Euh, restauratie, waarom niet... "*E fai una donazione*", en ja, ik had nog vijf euro in mijn heuptas zitten en stopte ze in de collectebus. Minstens zes paar ogen hadden dit wel in de mot, zo bleek later. "*Now visit the church of the martyrs first*", suggereerde de zelfverklaarde gids nog. Achter de gigantische inkompoort werd ik plots overvallen door een horde betogende vrouwen die in een Italiaanse furie roepend aan mijn lijf en leden trokken en duwden en daarna verdwenen naar buiten. Gelukkig verliep het verdere museumbezoek *in silenzio*. Toen ik een half uur en tien foto's later in mijn fanny pack zocht naar mijn reisgids in glossy blaadjes, was die op mysterieuze wijze schampavie, *evaporato*... *Le donne mobili* waren blijkbaar stiekeme euroverzamelsters en hadden de satijnen blaadjes voor geldbiljetten "genomen" in mijn moment van verwarring. Dat besepte ik pas later, toen andere groepsleden wél geld uit tassen en zakken misten.

Een uur later dan gepland verscheen ik op mijn volgende eikpunt, met een nieuwe reisgids in de hand. Deze keer geen luxe-editie meer, en ik bewaarde hem in mijn backpack wegens een groter formaat. Geld, creditcards en andere plastics van waarde berg je dus best op een minder bereikbare plaats rond je lichaam op. Wanneer vrouwen in massa op je afkomen denk je maar beter niet dat het vanwege je sexappeal is, bedacht ik later in mijn hotelkamer. Voor aanklappende inboorlingen, m/v, *beware as a tourist*, en dat geldt voor vele city trips.

Jaak Vertonghen

PS: Thermes van Diocletianus, aanpalend de Basilica di Santa Maria degli Angeli e dei Martiri en de fontein ervoor : stuk voor stuk aanraders om te bezoeken !

La laguna nord di Venezia

La laguna nord di Venezia comprende le tre famose isole di Murano, Burano e Torcello ma anche la meno famosa che è l'isola di San Francesco del deserto.

Isola di San Francesco del Deserto

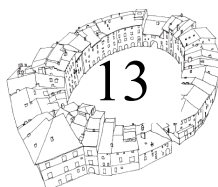
E' il luogo ideale per chi voglia allontanarsi per un'ora dalle folle, che invadono le isole della laguna, e anche per chi opti per qualche giorno di tranquillità. Infatti i sei frati che vi risiedono danno ospitalità a turisti che vogliono risiedere presso di loro per non più di tre notti, senza l'obbligo di partecipare alla vita del convento.

Una tappa dei viaggi di San Francesco

Poco distante da Burano immersa nelle *barene* e nella pace della laguna, l'isola di San Francesco del Deserto si distingue dal profilo degli alti cipressi. Ci si arriva solo con una barca privata (il costo è di euro 10 a/r) che si chiama *bragosso* e che può contenere una ventina di persone.

Qui i vaporetti di linea non arrivano: ci si arriva in barchetta, come s. Francesco.

Da otto secoli l'isola ospita un convento francescano, che secondo la leggenda fu fondato dal santo di Assisi dopo essere scampato a una tempesta di ritorno dalle predicazioni in terre

musulmane nel 1220, durante le Crociate, Il santo avrebbe fabbricato con le proprie mani una piccola capanna e un angusto oratorio che, miracolosamente, si sarebbe mantenuto intatto malgrado i secoli trascorsi.

Secondo la tradizione nell'isola avrebbe abitato anche il beato Bernardino, fondandovi il celebre convento della Vigna in Venezia.

La chiesetta con i due chiostri, uno duecentesco e l'altro rinascimentale, sono luoghi di preghiera per una comunità di francescani che vivono in un'atmosfera senza tempo.

Non è difficile far loro visita. Basta avvicinarsi al grande portone e bussare.

Un frate sorridente (il mio si chiama padre Roberto) ci offre un giro guidato del convento e dei giardini, un'immagine quasi bucolica sulla quale si affaccia offrendo una suggestiva vista di Burano.

A chi si reca in visita i frati mostrano, oltre alle piante (i pavoni non ci sono più perché l'allevamento era troppo impegnativo), i resti di un antico pino che sembra sia nato da un bastone piantato dal santo.

La Storia oltre la leggenda ...

Al di là della leggenda è noto che nel 1228 Jacopo Michiel, proprietario dell'isola, fece erigere quella che sembra essere la prima chiesa dedicata a San Francesco.

Successivamente lo stesso Michiel fece dono dell'isola ai frati minori francescani del convento dei Frari di Venezia che vi costruirono il convento.

Due secoli più tardi l'isola venne "disertata" dai frati

perchè infestata dalla malaria e da ciò nacque la denominazione che tuttora conserva di **San Francesco del Deserto**.

Nel 1453 Pio II concesse l'isola ai frati minori osservanti che provvidero al restauro della chiesa e del convento, costruendo inoltre il chiostro rinascimentale.

Questo ordine rimase nell'isola al 1806, quando le nuove imposizioni napoleoniche costrinsero i frati ad allontanarsi e a rifugiarsi a Venezia, mentre l'isola veniva adibita a ricovero per le truppe e il convento a deposito di esplosivi.

Nel 1856, l'imperatore d'Austria Francesco I donò l'isola al Patriarca di Venezia e per concessione di quest'ultimo i frati minori francescani poterono così rientrare nell'isola dopo quasi seicento anni.

Monastero Tel. 041 5286863

Van onze correspondent in Italië, Ornella Neri Ziccardi

Stappen, rijden en varen langsheen de Amalfikust in de lente

In onze kennissenkring keek men ons vaag medelijdend aan toen we het doel van onze volgende korte reis aankondigden: de Amalfikust. Napels en Pompeï waren bekend maar de Amalfikust veel minder. Het kon ons niet van gedacht doen veranderen, en gelukkig maar: het zuidelijk afsluitende deel van de Golf van Napels is indrukwekkend! Wel erg heuvelachtig, met bijna verticale kleurrijke dorpjes, veel inhammen, onbebouwde rotspartijen afgewisseld met chaotisch bebouwde heuvels, smalle wegen en hoge ezelpaadjes met adembenemend uitzicht achter elke hoek.

Het is een streek met geschiedenis, want een aantal dorpen deden van oudsher reeds uitgebreid aan handel en bevoorrading, onder meer van de deelnemers aan de Kruistochten, vielen later in slaap of werden getroffen door aardbevingen. Het opkomend toerisme zorgde vanaf de 19^e eeuw voor veel aandacht van de gefortuneerde reiziger; nu ontmoet je er veel Amerikanen en Engelsen, maar ook Vlamingen en Nederlanders.

Wij kozen Ravello als verblijfplaats, vroeger tweede verblijfplaats van vermogende Amalfitanen, die er flinke paleizen bouwden, nu aangename luxehotels geworden. Ravello ligt hoog op een platform, is grotendeels verkeersvrij, telt een paar aangename winkelstraatjes, een mooi plein, goede restaurants, al dan niet met fraai uitzicht, en vooral twee indrukwekkende villa's (tegen betaling te bezoeken). Villa Rufolo verwijst naar de familie die de grond reeds in de 13^e eeuw bezat. Het hele complex onderging tal van veranderingen; wat nu nog bestaat zijn de overblijfselen van een groot klooster en een nieuwe villa die ernaast gebouwd werd. In de toren is een klein museum gebouwd. Vooral de tuin valt op: heel kleurrijk dankzij veel bloemen en indrukwekkend hoge bomen maar ook het uitzicht is groots. Tegen deze achtergrond wordt elk jaar een muziekfestival gehouden. Aan de rand van

VIAGGIARE

de stad bevindt zich Villa Cimbrone, nu een slijk hotel, omgeven door een immense tuin. De gronden werden reeds in de Romeinse tijd gebruikt als vruchtbaar land.

Ook hier werd het gebied verlaten, tot het werd herontdekt door Lord Grimthorpe, die de tuinen volgens Engelse normen liet heraanleggen en de statige villa liet restaureren. His Lordship wilde hier bekomen na het verlies van zijn echtgenote. De tuin is

dus redelijk romantisch, met beelden her en der, een groot uitzichtpunt met borstbeelden, een rozentuin, prieeltjes en zelfs een balkon tegen de rots waarop de villa werd gebouwd. Iets buiten Ravello bouwde Oscar Niemeyer een fel gecontesteerd en nu wat verwaarloosd uitziend auditorium, waarvan de vorm erg afwijkt van de omgevende gebouwen (maar aansluit bij de natuur, althans volgens Oscar). Op de flanken van de heuvels wordt elke vierkante meter gebruikt voor de productie van druiven, citroenen, tomaten, en een reeks andere groenten voor eigen gebruik.

Een paar andere stadjes in de buurt liggen ongeveer op dezelfde manier tegen de heuvel aan. Amalfi is het grootste, Positano ligt in de buurt. Beide zijn drukbezocht, hebben een aaneenschakeling van winkels met kledij, drank (Limoncello!) en keramiek (uit eigen streek). Er varen boten af en aan. Met een ervan deden we een uitstap naar Capri (ongeveer €40 retour), in het verlengde van de Amalfiklouw. De boot zat afgeladen vol, Capri is druk. Gedurende de iets meer dan een uur durende vaart heb je een aange-naam zicht op de hele kustlijn, met zijn kleurrijke dorpen, kloven, chaotisch verspreide huizen en hotels, afgewisseld met stroken bos en rots. Capri kent grote hoogteverschillen, is dus lastig te voet te bezoeken maar er zijn allerlei bussen, origineel verlengde Fiat-taxi's en een kabelbaan naar het dorp Capri. De hele haven is volgebouwd met winkels en eet- en

VIAGGIARE

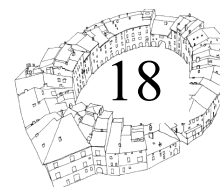
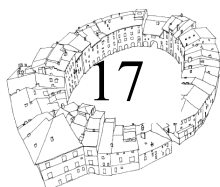
drinkplekken met vaak opdringerige kelners. Een taxi (€30) bracht ons naar de Villa San Michele in Anacapri, opnieuw een aangename villa met fraai uitzicht. Zij behoorde toe aan Dr. Axel Munthe, een bevoegen Zweedse dokter die prinses en koninginnen onder zijn cliënteel telde en hier zijn laatste 15 jaar woonde. Waar eens een paleis van keizer Tiberius stond, bouwde hij een wat Moors aandoende witte villa (met nu nog wat meubels uit Munthes tijd), veel uitleg over zijn contacten en leven (hij schreef onder meer een internationaal beroemd geworden boek "Het verhaal van San Michele") en met een kleine maar erg goed onderhouden kleur- en plantenrijke tuin. In de kerk van Anacapri ligt een veelkleurige tegelvloer die de hele kerk omvat, met het verhaal van Adam en Eva die uit het Aards Paradijs worden gezet (naast twee mensen is er een omvangrijk arsenaal aan soms vreemde dieren te ontdekken). Verder is Anacapri één grote winkelstraat, met nog een opvallend "rood huis" er middenin.

We hadden een auto gehuurd en zijn ermee tot Paestum gebold, een zestigtal kilometer naar het Zuiden toe: Paestum is een goed bewaarde Romeinse stad, met vooral drie op het dak na nog bijna intacte tempels (of werden ze voor iets anders gebruikt?), met mooie eenvoudige Dorische zuilen: het geheel doet een beetje zwaar aan maar is zeker "worth seeing". Nog meer waarde in het aangrenzende museum met vooral veel vazen en beeldjes maar vooral met kunstig beschilderde wanden van

Hoe en wanneer naar de Amalfikust?

Lente en herfst zijn ideaal: de temperatuur is nog oké naar onze maatstaven, de zomer is erg druk en heet. Wij vlogen met Brussels Airlines rechtstreeks naar

Napels, een niet erg grote luchthaven die geen check-automaten ter beschikking stelt. Auto's huren is geen probleem: alle maatschappijen zijn er aanwezig, de shuttlebus brengt je in geen tijd naar de site. Afhankelijk van het tijdstip ben je dan al dan niet snel weg. Uiteraard probeerde men ons nog bijkomende verzekeringen aan te smeren, wij zijn er niet op ingegaan. Wij kregen een Hybride Toyota aangeboden, juist niet te breed maar toch ruim voor vier. Er zijn ook goede busverbindingen naar alle dorpen en steden, en er zijn de reeds vermelde bootverbindingen. De laatste zijn geen slachtoffer van de niet zo goede en soms erg smalle wegen (velen rijden met de zijspiegels ingeklapt!), van de vele bochten (we haalden op een van onze trips een gemiddelde van ... 17 km/uur), en vooral van de toch aparte rijstijl van de Italianen, die weinig rekening houdt met strepen op de weg, met snelheidsbeperkingen, parkeerverboden. Velen gebruiken een motor om sneller vooruit te gaan, maar rijden je voorbij zonder dat je het goed en wel in de mot hebt. Wij hebben onze wagen krasvrij teruggebracht naar de luchthaven, maar het aantal min of meer gehavende auto's is redelijk hoog in het straatbeeld. Dat alles doet niets af van de overweldigende en erg gevarieerde schoonheid van het gebied en van enkele dorpen en gebouwen: de andere dingen neem je er graag bij, wij toch.

Theo Baeke

Nvdr: voor diegenen die reeds langer lid zijn van Anfiteatro, zie ook Notizie 63, rubriek DA LEGGERE: 'De geschiedenis van San Michele', artikel van *Anne-Marie Neckebroeck*: boek over de arts Axel Munthe, door hemzelf geschreven, over zijn leven en over de bouw van zijn villa San Michele op Anacapri.

Vakantie naar Italië : enkele tips

Veel van deze raadgevingen zijn jullie niet vreemd, maar een opfrissing van sommige noties kan nooit kwaad.

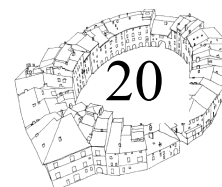
Rij je per auto? Let dan op het volgende:

Rij Italië binnen met een volle tank: benzine en diesel zijn goedkoper in alle aangrenzende landen.

Zwitserland: rij je door het land zonder meer haltes dan het strikt noodzakelijke, dan is het nauwelijks de moeite waard om Zwitsers geld mee te nemen. Betaal maar met bankkaart of kredietkaart dat geeft de gunstigste wisselkoers. Denk eraan, dit land is peperduur! Zwitserland heeft zich bij Schengen aangesloten. Zij zullen jouw papieren niet vragen, wel is er een meer dan theoretische kans dat zij jou zullen vragen of je iets aan te geven hebt. Ziehier wat mag en wat niet mag: <https://www.anwb.nl/vakantie/switserland/informatie/douane>

Italië: let steeds op je bezittingen! Er circuleert veel raar volk, meestal geen Italianen en zij zijn sluwer dan u en ik, zeker in de omgeving van de voornaamste bezienswaardigheden! Laat nooit iets zichtbaars in je auto en aarzel niet om in veiligheidssystemen te investeren! Pas goed op dure foto toestellen e.d. Laat in Rome de documenten in je hotel en ga op wandel met fotokopieën. De ordediensten aanvaarden dit.

Snelwegen: tolgeld overal behalve in het diepe zui-

VIAGGIARE

den. Goed opletten dat je in de juiste rijlaan rijdt, cash indien je cash wilt betalen, kredietkaarten indien... etc. etc.; rijd niet in de lanen waar je met een elektronische sensor wordt geregistreerd om achteraf de factuur thuis te krijgen, die sensor heb je vanzelfsprekend niet aan boord. Wees geconcentreerd, Italianen hebben de niet onverdiende reputatie om... ehm... snelle reflexen aan het stuur te hebben, zeker aan het stuur van SUV's. Zorg ervoor dat je altijd drinkwater bij je hebt: files zijn in het hoogseizoen een vast gegeven. Neem regelmatig rustpauzes.

Met het vliegtuig: bij landing heb ik niets speciaals te signaleren. Wantrouw geïmproviseerde kruiers in de luchthaven van Napels! Natuurlijk, huur je een wagen, dan telt wat hierboven geschreven staat. Bij terugkeer: wees tijdig in de luchthaven. Beter 1 uur té vroeg dan 1 minuut té laat, en leg het dan maar uit indien je je vlucht mist.

Spoorwegen: er zijn 2 soorten treinen: de "Frecce" (= pijlen): Frecciarossa, Frecciabianca, Frecciaargento. Deze zijn de supersnelle treinen, comfortabel en aanbevolen. Raad: koop uw kaarten via Internet, bij www.trenitalia.it (erfgenamen van de vroegere F.S.) of bij www.italo.it, privémaatschappij ontstaan na de liberalisering van de spoorwegen. Het beheren van het spoorwegnet zelf is aan RFI (Rete Ferroviaria Italiana) toevertrouwd maar dit betreft ons nu niet.

Dan heb je de traditionele treinen, Interregionale, plaatselijke, pendeltreinen in de buurt van de grotere steden. Opgelet: gebruik je deze treinen, dan moet je je kaart in de gele machientjes die in de stations aan de muren hangen valideren. Daarna heb je 6 uur de tijd om op de trein te stappen. Doe je het niet, dan riskeer je een dikke boete: toerist uit het buitenland zijn of de taal niet machtig zijn is in principe geen excuus. Opgelet: blijf uit de buurt van bendes "boat people" die in groepen de trein nemen. Die betalen niet en je krijgt kloppen of erger als je je ermee moeit. Op de Frecce hoef je niet te valideren, want datum, uur en treinnummer staan op de kaart vermeld.

Eten: vermijd café's, bars en restaurants in de onmiddellijke buurt van belangrijke monumenten of bezienswaardigheden. Ze zijn duur, slecht en zij proberen jou op alle manieren te foppen. Loop weg van restaurants met menu's met foto's. Wandel een

VIAGGIARE

paar honderd meter verder en je zal normale toestanden vinden. En denk eraan: Italië is veel, veel meer en beter dan alleen maar pizza en pasta!

Vraag geen spaghetti bolognese, dat kennen ze niet - tagliatelle of ravioli OK - en geen pizza Hawaï, daar walgen ze van.

Prettige vakantie !

Achille Ziccardi

Belgische Blauwe

Beste lezers, is het jullie ook al opgevallen tijdens al die vakanties in Italië dat de koeien (koebeesten voor wie van 't Waasland is) bijna nooit in de weiden aan te treffen zijn. Toen onze kinderen klein waren vroegen zij al "waar zijn de koeien?". Lange jaren hebben wij de jongelui voorgehouden dat het te heet was om in de wei te grazen, dat het gras te verschroeid was om te grazen, dat het groene gras uit het noorden nu net op de bergachtige landschappen groeide daar waar koeien van vlakten houden. Maar nu ze volwassen zijn en de kinderhartjes niet zo week meer durven wij het te vertellen.

Het is eerder een economisch verschijnsel. Men houdt vooral koeien die onnatuurlijk veel melk geven. Hoe verklaar je anders - nu heel de wereld aan de spaghetti is - dat er zo'n grote productie Grana Padano en Parmigiano geleverd wordt die de eigen behoefte zo ver overschrijdt dat het één der meest winstgevend exportartikelen is geworden.

Dat die arme dieren na 4 à 5 jaar totaal uitgeput zijn, graatmager met ziekelijk grote uiers en bijgevolg alleen nog goed zijn voor de slacht, is bijkomstig. Bovendien houdt men ze 'op stal', op ruwe betonnen vloeren, met amper een goede verzorging. Lustig een groen knabbeltje doen in het malse weidegras is er niet bij voor hen. Melk geven dat is hun levensdoel tot ze erbij neervallen.

Dus beste lezer, heb ik me voorgenomen ter bescherming van deze Italiaanse koeien, mijn steentje bij te dragen. Een spaghetti schotel afgetopt met kaas verdwijnt van de menukaart. Sausen op basis van vis, van spekjes en dies meer worden hier 'dagelijkse kost'. Wie het anders wil... om de hoek is een gesmaakt frituur.

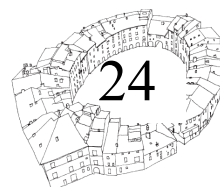
Volgende week komt de schoonzus met een vriendin ons weer met een bezoek vereren. Ik overweeg sterk het programma dat de echtgenoot voor hen heeft klaargestoomd volledig om te gooien. Een dagje Brugge, een dagje Gent, Antwerpen en een dagje Brussel. Blijft dat belfort nu altijd bekoren, verliest die O.-L.-Vrouwetoren nu nooit haar waardigheid? Goed de Brusselse Grote Markt is nu eenmaal een topper maar toch...

In plaats van ons in 't verleden te wentelen, laat me hen de polders zien waar koebeesten staan, dik in 't vel, met de neusgaten gezond in de Vlaamse wind en de poten stevig in de Vlaamse graszoden. Waar ze loeien om 7 uur 's morgens en om 19 uur des avonds, de twee enige melkstonen en geen druppel méér. Laat me hen voorstellen aan het rood West-Vlaamse rund, een aabare stevige kloeke Bella, het Kempisch rund behorend tot de Stichting Levend Erfgoed, de Oost-Vlaamse wit-rode met zijn lustig zwiepende staart.

In Milaan leven ze tussen de gelijken van een Rubens en een Jordaens, maar laat hen hier "koeien wadend door de Leie" (1899) van Emile Claus in levende lijve gaan bewonderen.

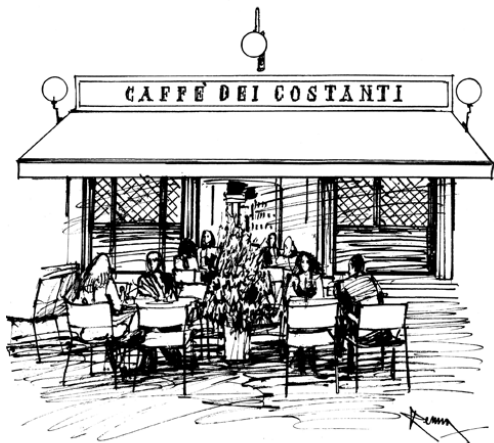
En neen, over de Belgische Blauwe met zijn te dunne en te korte pootjes zal ik niet reppen, ook daarvoor sluit ik me volgend jaar bij Gaia aan. Maar eerst op de barricade voor de koetjes 'op stal' in dat land waar ze zulke mooie anfitratri hebben. En voorlopig komt die BB-biefstuk nog op tafel, smakelijk!

Daniëlle Van Gael

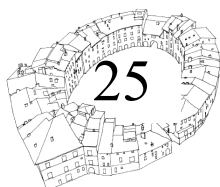

Caffè dei Costanti Arezzo

Dal 1805

Salotto aretino per eccellenza, lignaggio e frequentazioni. Nato dall'Accademia dei Costanti e riservato ad accademici e nobili, aprì al pubblico nel 1819. Il Granduca di Toscana, in visita alle zone risanate in Val di Chiana, vi fece sosta nel 1843; Marinetti, nel 1913, fu inseguito fin dentro il locale dalla folla che lo aveva fischiato a una pubblica lettura di poesie futuriste. Lo scrittore Edward M. Forster, folgorato dagli affreschi di Pier della Francesca nella Basilica di fronte, corse qui per sostenersi con un cordiale. Frequentato da D'Annunzio, Piovene e Benedetti Michelangeli e squisitamente restaurato, è stato un set del film Oscar "La vita è bella".

Europese Literatuurprijs 2018

De longlist voor de Europese Literatuurprijs 2018 is bekend, een prijs die de beste Europese roman bekroont die naar het Nederlands is vertaald. 20 titels maken kans op de titel.

Twintig romans die uit 9 verschillende talen naar het Nederlands zijn vertaald en in 2017 zijn verschenen: die maken dit jaar kans op de Europese Literatuurprijs, een prijs die sinds 2011 bestaat en elk jaar een anderstalige auteur én haar of zijn vertaler bekroont voor een boek dat ook in het Nederlands is verschenen.

Deze Italiaanse romans, vertaald naar het Nederlands, titels hebben de longlist gehaald:

"De acht bergen" van Paolo Cognetti, vertaald uit het Italiaans door Yond Boeke en Patty Krone (Bezige Bij). De roman 'De acht bergen' werd besproken in onze Notizie 99.

"Het leven in tijden van vrede" van Francesco Pecoraro, vertaald uit het Italiaans door Els van der Pluijm en Hilde Schraa (Wereldbibliotheek).

(Bron: <https://www.vrt.be/vrtnws/nl/2018/02/21/deze-20-boeken-maken-kans-op-de-europese-literatuurprijs-2018/>)

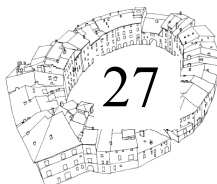

De geur van vrijheid - Giuseppe Catozzella

De Tocht is iets wat we allemaal al vanaf onze geboorte in ons hoofd hebben. Iedereen heeft vrienden en familieleden die de Tocht hebben gemaakt. Het is als een mythologisch wezen dat net zo gemakkelijk de redding kan brengen als de dood. Niemand weet hoelang de Tocht zal gaan duren. Als je geluk hebt twee maanden. Als je pech hebt ook gerust een jaar, of twee.

Terwijl dit geschreven wordt, zien we op tv beelden uit Lampedusa, het Italiaanse eiland dat het dichtst bij de Libische kust ligt. Sinds jaren proberen Afrikaanse vluchtelingen met gammele boten het beloofde land te bereiken. Deze keer met twee- tot driehonderd doden tot gevolg. De beelden tonen aan hoe actueel *De geur van vrijheid* is. Het boek geeft een gezicht aan al die duizenden slachtoffers van mensensmokkelaars. Het is een waargebeurd verhaal dat Giuseppe Catozzella vertelt, over Samia, een Somalische loopster die aantrad op de Olympische Spelen van Peking in 2008. Haar grootste droom was Londen 2012 te halen, maar dan beter voorbereid. Kunnen trainen met loopschoenen die ze niet van haar zus erfde, op een piste die niet vol putten zit zoals die van Mogadishu, zonder Al-Shabaab-militie die op elk moment kan opduiken om te controleren of ze haar boerka wel draagt. Gedreven door haar droom waagt Samia zich aan de Tocht naar Europa. Aan het einde wacht haar evenwel geen applaus, maar de verdrinkingsdood.

Giuseppe Catozzella was genomineerd voor de Premio Strega met dit boek, maar won enkel de prijs van de jeugd, die voor het eerst werd uitgereikt. Dat hoeft niet te verwonderen: zeker het begin lijkt met de iets gedramatiseerde verhaallijn en de eenvoudige schrijfstijl expliciet gericht op het jongere publiek. Maar gaandeweg wordt het beeld zo schrijnend, dat het toch iets te confronterend kan zijn voor jonge lezers. Je zou het cynisch kun-

nen noemen dat er een (ietwat) bekende mens nodig is om de tragedie onder de aandacht te brengen. Maar eigenlijk is de gedachte dat zelfs een succesvolle Olympisch atlete geen uitweg meer ziet op het eigen continent, nog vele malen angstwekkender.

De geur van vrijheid van Giuseppe Catozzella - oorspronkelijke titel: *Non dirmi che hai paura* - verscheen bij De Geus in 2014, vertaald uit het Italiaans door Manon Smits. 286 blz.

(Bron: <http://wraakvandedodo.blogspot.be/2015/02/giuseppe-catozzella-de-geur-van-vrijheid.html>)

De galerijflat – Francesco Recami

De vleugelslag van een vlinder die aan de andere kant van de wereld een orkaan veroorzaakt. Het is beeldspraak die wel vaker gebruikt wordt wanneer een klein incident grote gevolgen krijgt. In *De galerijflat* van Francesco Recami gaat het wel om een microcosmos: een enkel appartementenblok in Milaan. De bewoners zijn van diverse pluimage: een man die krantenartikels over misdaden in mappen klasseert, een man die zijn vrouw slaat, een man die zijn auto verafgoot. Allemaal niet erg opzienbarend, tot iets kleins een keten van gebeurtenissen in gang zet waarvan je het einde niet kan voorzien. Er komt een geheime schuilplaats bij kijken, een lijk, en twee politieagenten die de bewoners onbewust confronteren met hun slechte geweten. Leuke misdaadroman, met veel humor gebracht.

De galerijflat van Francesco Recami - originele titel *La casa di ringhiera* - verscheen bij Serena Libri in 2016, vertaald uit het Italiaans door Rianne Aarts. 198 blz.

(Bron: <http://wraakvandedodo.blogspot.be/2016/12/francesco-recami-de-galerijflat.html>)

Recept: CAPONATA

Caponata is een klassieker uit de Siciliaanse keuken, die in verschillende hoedanigheden op tafel kan verschijnen (als *antipasto*, als *contorno* maar van oudsher ook als *piatto unico*).

Voor 4 personen

Bereidingstijd circa 65 minuten + afkoelen

- . 3 grote aubergines
- . 3 paprika's
- . olijfolie
- . 400 gr. rijpe tomaten
- . 2 uien
- . 1 stengel bleekselderij
- . 1 eetlepel gezouten kappertjes
- . 200 gr. groene olijven zonder pit
- . handjevol vers basilicum
- . zout en peper
- . 2 theelepels kristalsuiker
- . 5 eetlepels rode wijnazijn

Snijd de aubergines en paprika in dobbelsteentjes. Bak de aubergineblokjes op hoog vuur in een ruime hoeveelheid olijfolie in een diepe koekenpan. Schep ze af en toe om met een houten lepel. Laat de aubergines uitlekken op keukenpapier. Bak de paprikablokjes op middelhoog vuur in verse olijfolie in dezelfde koekenpan.

Breng een middelgrote pan water aan de kook. Maak kruisvormige inkepingen aan de onderkant van de tomaten en blancheer ze circa 30 seconden in het kokende water (totdat de schil aan de onderkant loslaat). Haal de tomaten met een schuimspaan uit het water, verwijder de schil en druk ze door een zeef.

Snijd de ui en selderij in stukjes. Fruit de ui goudbruin op middelhoog vuur in een diepe braadpan met deksel. Blancheer de selderij in kokend water. Spoel het zout van de kappertjes. Voeg de selderij, kappertjes en olijven toe aan de ui en draai het vuur laag. Voeg dan de gezeefde tomaten, wat basilicum, zout en peper toe. Houd het vuur laag en schep de ingrediënten af en toe om. Los de suiker

op in de azijn en voeg de azijn, aubergine en paprika toe. Draai na enkele minuten het vuur uit. Laat de Caponata afkoelen (zo kunnen de smaken zich mengen). Garneer de Caponata met basilicum en serveer hem op kamertemperatuur.

Anne-Marie Neckebroeck

(Bron: Loes Janssen Miraglia)

'Andante con brio': tour 'musicale' di Lucca per turisti e lucchesi

LUCCA – La musica è la grande protagonista della nuova iniziativa di TourisLucca e del Comune di Lucca, in collaborazione con il Teatro del Giglio e la Fondazione Puccini. Si tratta di una visita guidata di Lucca che ha come meta non i monumenti classici, ma i luoghi dove la musica è stata protagonista nel passato più o meno recente. Le case dove sono

nati i musicisti, ma anche i luoghi dove si sono tenuti importanti concerti in questi anni. Insomma, un tour di

Lucca **'Andante... con brio'**.

Una visione decisamente innovativa del ruolo della musica a Lucca che porta verso una prospettiva diversa da quella tradizionale, ma decisamente interessante. «E' un progetto sul quale lavoriamo da parecchio tempo – dice Gabriele Calabrese – e nel quale crediamo fortemente. Il valore aggiunto di questo tour sarà ascoltare la musica 'del luogo' attraverso degli altoparlanti wireless».

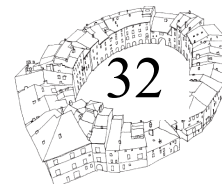
Un esempio pratico? Di fronte all'hotel Universo si ascolterà Chet Baker. Oppure in piazza Santa Maria Corteorlandini si ascolterà Francesco Xaverio Geminiani. Insomma ogni posto avrà la sua musica. Alla conferenza stampa di presentazione del progetto hanno preso parte il sindaco e presidente della Fondazione Puccini **Alessandro Tambellini**, **Gabriele Calabrese** (vicepresidente di Turisluccha), l'amministratore unico del Teatro del Giglio **Gianni**

Del Carlo e il direttore **Manrico Ferrucci**, il responsabile delle relazioni esterne della Fondazione Puccini **Luigi Viani** e il dirigente del settore cultura del Comune di Lucca **Giovanni Marchi**.

La particolarità del tour, che si snoda in un ricco percorso compreso fra il Teatro del Giglio e la casa museo di Puccini, è che ha una vera e propria colonna sonora, che spazia nei secoli e nei generi musicali. La guida stessa diventa una sorta di deejay che farà ascoltare, al momento opportuno, dei brani musicali con piccoli altoparlanti o cuffie Stereo Bluetooth. Non solo le opere del Maestro Giacomo Puccini, principale protagonista del tour, ma anche il jazz di Chet Baker, il rock dei Rolling Stones, i minuetti di Luigi Boccherini, le serenate di Niccolò Paganini. Si scopre così, ma non è una grande sorpresa, una città piena di musica, dove ogni monumento ricorda un episodio, piccolo o grande, e tantissimi aneddoti legati al tema. E' uno dei motivi per cui la visita non sarà mai uguale, tanti sono i luoghi visitabili che potranno talvolta variare e rendere il tour sempre originale.

Ovviamente questo 'giro' alternativo della città è dedicato a chi la visita per la prima volta, ma ci saranno anche appuntamenti dedicati ai lucchesi che potranno scoprire un volto diverso della propria città. La visita verrà effettuata tutti i giorni fino a novembre, in italiano e in inglese. Sono previste anche alcune date speciali solo in italiano dedicate al turismo di prossimità, quello che viene dalle città vicine o degli stessi lucchesi, turisti in casa propria alla scoperta di una Lucca sempre nuova. La prima visita in italiano, in programma il 24 aprile, sarà condotta dal vicepresidente di Turisluccha Gabriele Calabrese, che ha ideato il tour.

Il percorso – La visita parte dal Teatro del Giglio alle 11.00. Compatibilmente con la disponibilità del Teatro, il tempio della musica lucchese che dall'Ottocento ha ospitato i più grandi cantanti da Farinelli a Malibran, sarà effettuata la visita alla platea o ad altro interno di interesse musicale. Appare qui per la prima volta nel tour la figura del Maestro Puccini, che al teatro del Giglio seguì personalmente la messa in scena di alcune sue opere. Usciti dal teatro un breve cenno all'Hotel Universo, e la mitica camera n° 15 che ospitò Chet Baker, che si sedeva sul davanzale della finestra della camera suonando alle ore più impensabili della notte. Si passa poi a

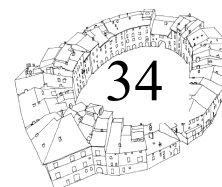
piazza Napoleone, dove da vent'anni si assiste al trionfo della musica rock e contemporanea di Lucca Summer Festival, con l'inaspettata sorpresa dell'ascolto di brani cantati dai Rolling Stones in italiano. E ancora Palazzo Ducale, che come molti palazzi lucchesi ospitò le accademie musicali e le "camerate". Nella cattedrale di San Martino risuoneranno musiche di altri tempi e la storia degli stessi costruttori di strumenti musicali, specialmente di organi. La cattedrale fu un luogo importantissimo per la diffusione dell'educazione musicale, legato in modo particolare alle tradizioni della Santa Croce e al suo "Mottettone". La visita proseguirà poi all'Istituto Boccherini, dove non occorre entrare: l'evento infatti è già la musica che, durante tutto il giorno, si diffonde dalle aule per ogni vicolo e piazzetta circostante. Di fronte all'Istituto musicale, la statua di un altro grande della musica lucchese, Luigi Boccherini, le cui arie continuano ad essere riprese in film di successo e che sorprendono per la loro attualità. Da qui si passerà all'Anfiteatro dove è nato il Summer Festival e si sta affermando Anfiteatro Jazz. All'esterno di San Frediano si incontrerà la residenza di Niccolò Paganini, con le serenate alla sua innamorata, composizioni per le quali abbandonando il fido violino adottò la più morbida chitarra. Sulle Mura uno sguardo a Palazzo Pfanner, accanto al muro del carcere di San Giorgio che ospitò, questa volta con un'accusa di spaccio di droga, sempre Chet Baker, che ebbe una dispensa speciale per poter suonare occasionalmente la tromba. Si proseguirà per Santa Maria Nera e il giardino Orsetti: qui è nato Saverio Gemignani il quale era affezionato a questo luogo dove i padri usavano la musica per attirare i fedeli. Sempre in questo quartiere è nato Alfredo Catalani. L'ultima tappa del tour prevede l'ingresso con la visita alla casa museo Puccini. La visita bilingue, della durata di 2 ore e 15 minuti circa, si svolgerà tutti i giorni a partire dal 24 aprile con ritrovo previsto al Teatro del Giglio alle 10.45. Il costo del biglietto, comprensivo dell'entrata alla casa Puccini, è di 15 euro per gli adulti e 5 euro per i ragazzi fino a 15 anni. Sono previste date speciali solo in italiano dedicate ai lucchesi e ai turisti di prossimità nei giorni 16 giugno, 15 luglio, 25 agosto, 29 settembre, 14 ottobre e 10 novembre. (Bron: <http://www.loscherma.it/andante-con-brio-tour-musicale-di-lucca-per-turisti-e-lucchesi/>)

Palermo Capitale Italiana della Cultura

Un progetto originale, di elevato valore culturale, di grande respiro umanitario, fortemente e generosamente orientato all'inclusione. Perché Palermo non è Capitale italiana della Cultura 2018 o almeno non solo: "Palermo è capitale delle culture, riferimento di tutti coloro che arrivano e si sentono palermitani come noi" dice il sindaco Leoluca Orlando che il 12 febbraio ha presentato il programma di Palermo Capitale della Cultura alla BIT, la Borsa Internazionale del Turismo, a Milano, ospite della conferenza stampa del "Progetto Sicilia" della Regione Siciliana, tenuta dal presidente della Regione Nello Musumeci, e dagli assessori al Turismo, Sandro Pappalardo e ai Beni Culturali, Vittorio Sgarbi. Il sindaco Orlando e l'assessore comunale alla Cultura Andrea Cusumano hanno allora annunciato che "Love Difference", il tavolo d'arte di Michelangelo Pistoletto, simbolo delle culture del Mediterraneo, sarebbe montato il 14 febbraio alla Fondazione Sant'Elia dove resterà fino alla fine di Palermo

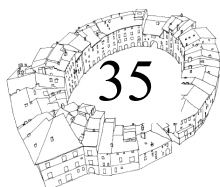

2018. A Michelangelo Pistoletto è stata conferita la cittadinanza onoraria di Palermo, il 10 marzo, durante "Palermo Laboratorio del dialogo tra le culture" del MiBACT per l'Anno Europeo del Patrimonio 2018. Sempre il 10 marzo era prevista la Notte Bianca dell'UNESCO con l'apertura dei monumenti della Palermo arabo-normanna – Cattedrale, Cappella Palatina, Martorana, San Cataldo, San Giovanni degli Eremiti, Castello della Zisa (che inaugura il bookshop e i nuovi spazi dedicati all'accoglienza) e Ponte dell'Ammiraglio. Fuori porta, duomo e chiostro di Monreale.

Un passo indietro: il 9 marzo, la presentazione della Festa europea della Musica con il ministro dei Beni culturali Dario Franceschini, il pianista Ezio Bosso, direttore stabile del Teatro Verdi di Trieste (testimonial Festa della Musica 2018) e l'ex ministro della Cultura francese, Jack Lang, grazie al quale la Festa è nata in Francia nel 1982.

Intervista al sindaco Leoluca Orlando sulla presentazione di Palermo Capitale Italiana della Cultura 2018 alla BIT di Milano: <https://wetransfer.com/downloads/bda913b7d754977ccbdf90722b3888a420180212124458/2cf7a390b47dfc63a510d28b63a2e39e20180212124515/e25a89>

"I grandi eventi di Palermo Capitale si innestano su un tessuto sinergico già attivo nella città – dicevano il sindaco Orlando e l'assessore alla Cultura Cusumano – composto dei tanti festival, cartelloni teatrali, eventi, manifestazioni, che hanno già reso viva Palermo da anni. Palermo è la città europea che è maggiormente cambiata negli ultimi quarant'anni: passata da capitale della mafia a capitale della cultura, ha saputo reinvestire la sua voglia di fare, il suo bagaglio di sincretismo straordinario fatto di culture stratificate. Per questo motivo, il progetto ha convinto il MiBACT che ha scelto Palermo laboratorio del dialogo tra le culture come uno dei 5 eventi-faro dell'Anno Europeo del Patrimonio 2018".

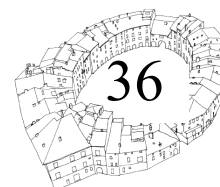

Il 2 marzo l'Aga Khan Trust for Culture (AKTC) ha presentato in anteprima mondiale il progetto di ricostruzione del suq, della moschea degli Omayyadi e del minareto di Aleppo, patrimonio UNESCO, distrutti nel 2013 durante il conflitto. In questa occasione era esposto a Palermo un Corano di 1,20 metri per 1,40 metri in foglia d'oro, dalla collezione dell'AKTC.

I progetti di Palermo 2018 sono tantissimi: si va dalle mostre di livello internazionale – le immagini di Spencer Tunick, di Robert Capa, la mostra-evento su Antonello da Messina e le installazioni di Shozo Shimamoto o Martin Kipperberger fino a "ReSignifications" del Nobel Wole Soyinka - al Premio delle Arti del MIUR, al festival MigrArti del MiBACT, alla Festa Europea della Musica che porterà a Palermo mille giovani musicisti da tutta Europa in giugno. E ancora, un esperimento di "opera lirica sociale" che coinvolge un intero quartiere fino al convegno internazionale sulle "Filosofie del Mediterraneo di ieri e di oggi". Dal restauro di Palazzo Butera, museo della collezione Valsecchi – nel cuore di Manifesta - all'apertura di due nuovi "parchi": Al Medina Al Aziz che ruota attorno all'antico Palazzo della Zisa, patrimonio UNESCO con altri otto monumenti del sito seriale arabo normanno - e il cuore verde del parco Casina Cinese-Pitrè. Ha preso vita un No MAFIA MEMORIAL, museo archivio laboratorio della lotta alla mafia. Palermo ha trovato spazi da offrire con rispetto a chi ha deciso di vivere qui: dall'Agorà Interreligiosa aperta a tutte le fedi, alla nuova Sinagoga. Infine, nascerà un portale unico dell'offerta culturale e turistica della città che unificherà le biglietterie dei luoghi culturali cittadini.

IL PROGRAMMA DI PALERMO CAPITALE ITALIANA DELLA CULTURA è disponibile sul sito www.palermocapitalecultura.it Materiali stampa <http://www.palermocapitalecultura.it/press-kit>

(Progetto presentato alla BIT di Milano, jaarlijkse vakbeurs voor toerisme)

Uw keurslager in het
centrum van de stad.
Keurslager De Castro

Hendrik Heymanplein 156
9100 Sint-Niklaas
03/777.64.64

WALBURGSTRAAAT 81 - 9100 SINT-NIKLAAS - T 03 766 03 23 - F 03 766 13 62
INFO@KOPIE-EXPRESS.BE WWW.KOPIE-EXPRESS.BE

DIGITAAL PRINTWERK
KOPIEERWERK
PLANKOPIE - PLOTSERVICE
POSTERPRINTING
CURSUSDIENTST VOOR SCHOLEN

INBINDWERK
GELEGENHEIDSDRUKWERK
HANDELSDRUKWERK
STEMPELS
PLASTIFICEREN

Regina Paola
I SEGRETI DELLA BUONA CUCINA

Specialiteiten uit Italië

Hilde Gilles en Pieter Adams
Zandstraat 51, 9170 Sint Pauwels
tel : 0475 87 30 53

info@reginapaola.be www.reginapaola.be

Mijn
Italiaanse
Passie

Annick Boel - De Wilde
Eekhoornstraat 35 | 9100 Sint-Niklaas
+32 479 93 04 30
www.purapassione.be

boekhandel

't **Oneindige verhaal**

Stationsstraat 68,
9100 Sint-Niklaas Tel.03.776.52.25
oneindigeverhaal@skynet

Vesten 9 - Beveren

VERSLAG ACTIVITEITEN
ACTIVITEITENKALENDER
CULTUURKALENDER
ALGEMENE INFORMATIE

VERANTWOORDELIJKE UITGEVER &
AFZENDER

KARIN TAVERNIER
PRINS KARELSTRAAT 14
B 9100 SINT NIKLAAS 03 777 96 43

secretariaat@anfiteatro.be

